

การอบรมเชิงปฏิบัติการการบินโดรนถ่ายภาพ

วันที่ 27 พฤศจิกายน 2568 ณ คณะศิลปศาสตร์

ข้าพเจ้า นายบุญดี คงทรัพย์สินสิริ พนักงานส่วนงาน ตำแหน่ง นักบริหารอาคารสถานที่ สังกัดงานบริหารและธุรการ สำนักงานคณะบดีคณะบริหารธุรกิจ ได้เข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการบินโดรนโดยกล่าวถึงข้อปฏิบัติก่อนทำการบินรวมถึงกฎหมายและข้อบังคับในการใช้งานโดรน สามารถสรุปเนื้อหาได้ดังนี้

กฎหมายโดรนในไทยกำหนดให้ผู้ใช้ต้องขึ้นทะเบียนและปฏิบัติตามข้อบังคับที่สำคัญ เช่น ห้ามบินในรัศมีสนามบิน (9 กม.) และพื้นที่หวงห้าม, บินได้สูงไม่เกิน 90 เมตร, ห้ามบินกลางคืน (ยกเว้นได้รับอนุญาต) และห้ามละเมิดความเป็นส่วนตัว. การฝ่าฝืนอาจมีโทษปรับสูงสุดถึง 100,000 บาท และจำคุกไม่เกิน 5 ปี. ข้อบังคับที่สำคัญ

การจดทะเบียน: โดรนที่มีน้ำหนักเกิน 2 กิโลกรัม หรือมีกล้องต้องขึ้นทะเบียนกับสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.).

พื้นที่ห้ามบิน:

ห้ามบินในระยะ 9 กิโลเมตรจากสนามบิน.

ห้ามบินในพื้นที่ราชการ, สถานที่สำคัญ, หรือเขตหวงห้าม เช่น เขตพระราชฐาน, อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ (19 กม.).

ห้ามบินในพื้นที่ที่มีคนชุมนุม.

จังหวัดตามแนวชายแดนไทย-กัมพูชา และพื้นที่ควบคุมพิเศษอื่นๆ อาจมีการประกาศห้ามบินเป็นครั้งคราว

ข้อจำกัดการบิน:

ความสูง: สูงไม่เกิน 90 เมตรจากพื้นดิน ยกเว้นได้รับอนุญาต.

เวลา: บินได้เฉพาะช่วงกลางวัน (พระอาทิตย์ขึ้น-ตก) เท่านั้น ยกเว้นได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ.

การมองเห็น: ผู้ควบคุมต้องมองเห็นโดรนได้ตลอดเวลา (VLOS - Visual Line of Sight).

ความเป็นส่วนตัว:

ห้ามบินใกล้บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นในระยะน้อยกว่า 30 เมตร โดยไม่ได้รับอนุญาต.

ห้ามใช้โดรนถ่ายภาพหรือบันทึกเสียงที่ละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้อื่น.

บทลงโทษ

บินโดยไม่ได้รับอนุญาต: จำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 40,000 บาท (โทษปรับสูงสุด) หรือปรับสูงสุด 100,000 บาท และจำคุกไม่เกิน 5 ปี (กรณีใช้โดยไม่ได้รับอนุญาต).

ฝ่าฝืนข้อกำหนดอื่นๆ: โทษปรับสูงสุด 50,000 บาท และจำคุกไม่เกิน 1 ปี. การขออนุญาต

สำหรับผู้ที่ต้องการบินในพื้นที่ห้ามบิน หรือต้องการทำกิจกรรมพิเศษ จะต้องยื่นขออนุญาตกับ กพท. ผ่านช่องทางที่กำหนด เช่น แอปพลิเคชัน UAS Portal.

ในการขออนุญาตบินในพื้นที่ใกล้สนามบิน ผู้ขอต้องได้รับหนังสือยินยอมจากสนามบินด้วย.

โดรนหรือเรียกอย่างเป็นทางการว่า อากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle – UAV) คือ อากาศยานที่สามารถบินและควบคุมได้โดยไม่ต้องมีนักบินอยู่บนเครื่อง โดยตัวโดรนนั้นมีหลายขนาดและหลายรูปร่าง ตั้งแต่เล็กเท่าฝ่ามือไปจนถึงใหญ่เท่าเครื่องบินเล็ก

โดรนนั้นสามารถสั่งการได้ด้วยอาศัยระบบควบคุมระยะไกล หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ตั้งค่าไว้ล่วงหน้า ทำให้สามารถบินได้อย่างอิสระและควบคุมได้ โดรนส่วนใหญ่มักติดตั้งกล้องถ่ายภาพหรือวิดีโอ ทำให้สามารถบันทึกภาพจากมุมสูงได้อย่างสวยงาม

ปัจจุบัน โดรนถูกนำไปใช้งานอย่างแพร่หลายในหลากหลายด้าน ทั้งในการใช้งานในชีวิตประจำวัน และการทหาร

การถ่ายภาพและวิดีโอ ใช้ในการถ่ายภาพและวิดีโอทางอากาศสำหรับงานต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ โฆษณา การสำรวจพื้นที่ และการท่องเที่ยว

การเกษตร ใช้ในการสำรวจพื้นที่เพาะปลูก พ่นยาฆ่าแมลง และตรวจสอบสุขภาพของพืช

การขนส่ง ใช้ในการขนส่งสินค้าขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลหรือเข้าถึงยาก

การกู้ภัยและช่วยเหลือ ใช้ในการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัยในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ หรือพื้นที่ที่เข้าถึงได้ยาก

การขอขึ้นทะเบียน

สำหรับโดรนที่มีน้ำหนักเกิน 25 กิโลกรัม การดำเนินการตามกฎหมายมีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อให้การใช้งานเป็นไปอย่างถูกต้องและปลอดภัย ผู้ครอบครองโดรนจำเป็นต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการขึ้นทะเบียนกับทั้งสองหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

การขึ้นทะเบียนกับ กพท. เป็นการขึ้นทะเบียน "ผู้บังคับอากาศยานโดรน" ซึ่งถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งก่อนทำการบินโดรน การขึ้นทะเบียนนี้เปรียบเสมือนการขอ "ใบขับขี่โดรน" ซึ่งจะทำให้ผู้บังคับอากาศยานได้รับอนุญาตให้ทำการบินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

การขึ้นทะเบียนกับ กสทช. เป็นการขึ้นทะเบียน "ขออนุญาตใช้คลื่นความถี่" ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากโดรนต้องใช้คลื่นความถี่ในการควบคุมและสื่อสารระหว่างอุปกรณ์ควบคุมภาคพื้นดินและตัวโดรน

แม้ว่าผู้ครอบครองโดรนจะได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่จาก กสทช. แล้ว ก็ยังไม่สามารถทำการบินได้จนกว่าจะได้รับหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้บังคับอากาศยานโดรนจาก กพท. ซึ่งถือเป็นการรับรองว่าผู้บังคับอากาศยานมีความรู้ความสามารถในการบังคับโดรนได้อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมายการทหาร ใช้ในการลาดตระเวน สอดแนม และโจมตีทางอากาศ

โดรนแบบไหนบ้างที่ต้องขึ้นทะเบียนโดรน

1.โดรนที่ติดตั้งกล้องบันทึกภาพต้องขึ้นทะเบียนโดรนทุกกรณี

2.โดรนที่มีน้ำหนักเกิน 2 กิโลกรัม ต้องลงทะเบียนทุกกรณี

3.โดรนที่มีน้ำหนักเกิน 25 กิโลกรัมขึ้นไป (ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม)

โดรนที่ไม่ติดตั้งกล้องบันทึกภาพและน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัมไม่ต้องขึ้นทะเบียน

โดยหนังสือการขึ้นทะเบียนโดรนมีอายุ 2 ปี ตั้งแต่วันที่ออกหนังสือ หากไม่ได้ลงทะเบียนผู้บังคับโดรนจะมีบทลงโทษ ตามพระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ.2497 มาตรา 24 ประมวล มาตรา 78

ก่อนทำการบิน

ตรวจสอบให้มั่นใจว่าโดรนอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและปลอดภัย นอกจากนี้ตรวจสอบตัวโดรนแล้ว ต้องตรวจสอบระบบควบคุมด้วย

ก่อนทำการบินต้องขออนุญาตเจ้าของพื้นที่หรือผู้มีอำนาจในพื้นที่นั้นๆก่อนทำการบินทุกครั้ง

ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่และระดับความสูงที่จะทำการบินอย่างละเอียด เพื่อให้แน่ใจว่าการบินโดรนนั้นเป็นไปอย่างปลอดภัย

วางแผนสำหรับกรณีฉุกเฉินหากเกิดอุบัติเหตุ รวมถึงแผนการรักษาพยาบาลและแผนรองรับในกรณีที่ไม่สามารถควบคุมโดรนได้

ทำการบำรุงรักษาโดรนอย่างสม่ำเสมอตามคู่มือของผู้ผลิต เพื่อให้แน่ใจว่าโดรนนั้นพร้อมใช้งานและปลอดภัยเสมอ

ผู้บังคับโดรนต้องมีความรู้ความชำนาญในการบังคับโดรนรวมถึงระบบต่างๆ

ผู้บังคับโดรนต้องมีความรู้ความเข้าใจในกฎจราจรทางอากาศ เพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุ

ให้นำหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานติดตัวไว้ตลอดเวลาที่ทำการบิน

จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับดับเพลิง โดยอุปกรณ์นั้นต้องใช้งานได้และต้องพกติดตัวไว้ตลอดเวลาที่ทำการบิน

ทำประกันภัยอากาศยานเพื่อรับผิดชอบต่อความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ร่างกาย ชีวิต หรือทรัพย์สินของบุคคลภายนอก โดยวงเงินประกันภัยต้องไม่ต่ำกว่า 1 ล้านบาทต่ออุบัติเหตุต่อครั้ง และกรมธรรม์ประกันภัยต้องอยู่ติดกับหนังสือการขึ้นทะเบียนผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยาน และต้องต่ออายุกรมธรรม์ล่วงหน้าก่อนวันสิ้นอายุไม่น้อยกว่า 30 วัน

ระหว่างการบิน

ห้ามดำเนินการบินอากาศยานในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน หรือส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของผู้อื่น

ห้ามบินในเขตหวงห้าม ห้ามดำเนินการบินอากาศยานในบริเวณเขตหวงห้าม เขตกักตัก และเขตอันตรายตามที่ประกาศในเอกสารแถลงข่าวการบินของประเทศไทย รวมถึงสถานที่ราชการ หน่วยงานของรัฐ และโรงพยาบาล เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากหน่วยงานเจ้าของพื้นที่

แนวการบินขึ้นลงของอากาศยานจะต้องไม่มีสิ่งกีดขวางใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อการบิน

ผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานต้องสามารถมองเห็นอากาศยานได้ด้วยตาเปล่าตลอดเวลาที่ทำการบิน และห้ามทำการบังคับอากาศยานโดยอาศัยชุดกล้องบนอากาศยานหรืออุปกรณ์อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียง

ต้องทำการบินในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก ซึ่งสามารถมองเห็นอากาศยานได้อย่างชัดเจน

ห้ามทำการบินเข้าใกล้หรือเข้าไปในเมฆ เพื่อป้องกันการสูญเสียการมองเห็นและการควบคุมอากาศยาน

ห้ามทำการบินภายในระยะ 9 กิโลเมตร จากสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราวของอากาศยาน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสนามบินหรือที่ขึ้นลงชั่วคราว

ห้ามทำการบินโดยใช้ความสูงเกิน 90 เมตร (300 ฟุต) เหนือพื้นดิน

ห้ามทำการบินเหนือเมือง หมู่บ้าน ชุมชน หรือพื้นที่ที่มีคนมาชุมนุมอยู่ เพื่อความปลอดภัยของประชาชน

ห้ามบังคับอากาศยานเข้าใกล้อากาศยานซึ่งมีนักบิน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางอากาศ

ห้ามทำการบินละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น เช่น การถ่ายภาพหรือวิดีโอโดยไม่ได้รับอนุญาต

ห้ามทำการบินโดยก่อให้เกิดความเดือดร้อน ความรำคาญ หรือความเสียหายแก่ผู้อื่น

ห้ามส่งหรือพาวัตถุอันตรายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรืออุปกรณ์ปล่อยแสงเลเซอร์ติดไปกับอากาศยาน

ห้ามทำการบินโดยมีระยะห่างในแนวราบกับบุคคล ยานพาหนะ สิ่งก่อสร้าง หรืออาคารที่ไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการบินน้อยกว่า 30 เมตร (100 ฟุต) ในกรณีอากาศยานที่มีน้ำหนักไม่เกิน 2 กิโลกรัม และ 50 เมตร (150 ฟุต) ในกรณีอากาศยานที่มีน้ำหนักเกินกว่า 2 กิโลกรัม แต่ไม่เกิน 25 กิโลกรัม

เมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่อากาศยาน ให้ผู้บังคับหรือปล่อยอากาศยานแจ้งอุบัติเหตุนั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่โดยไม่ชักช้า

เขตห้ามบินโดยเด็ดขาด

บริเวณโดยรอบเขตพระราชฐาน ในระยะ 19 กิโลเมตรจากเขตพระราชฐาน

พื้นที่ควบคุมของทหาร ค่ายทหาร สถานที่ฝึกซ้อมรบ หรือพื้นที่ที่ทางทหารประกาศเป็นเขตหวงห้าม

พื้นที่รอบเรือนจำและทัณฑสถาน ในระยะ 9 กิโลเมตร

พื้นที่ควบคุมของตำรวจ สถานีตำรวจ หรือพื้นที่ที่ทางตำรวจประกาศเป็นเขตหวงห้าม

พื้นที่ใกล้สนามบิน ในระยะ 9 กิโลเมตรจากสนามบิน หรือตามที่ประกาศกำหนดเป็นพื้นที่ห้ามบิน

เขตห้ามบินโดยไม่ได้รับอนุญาต

สถานที่ราชการสำคัญ เช่น ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา ศาล

พื้นที่การจราจรทางอากาศ บริเวณใกล้ทางหลวงแผ่นดิน ทางรถไฟ หรือเส้นทางคมนาคมอื่น ๆ ที่มีการจราจรหนาแน่น

พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัย: โรงไฟฟ้า เขื่อน โรงงานอุตสาหกรรม หรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

พื้นที่ที่มีความสำคัญทางสิ่งแวดล้อม: อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือพื้นที่อนุรักษ์อื่นๆ

พื้นที่จัดงานหรือกิจกรรมสาธารณะ: งานเทศกาล คอนเสิร์ต หรือกิจกรรมที่มีการรวมตัวของคนจำนวนมาก

สรุป

การบินโดรนนั้นไม่ใช่คิดจะใช้ก็ใช้ได้เลยต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและข้อบังคับในการใช้งานโดรนในประเทศไทย ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การขึ้นทะเบียน การขออนุญาตบิน ข้อกำหนดและข้อจำกัดในการบิน ไปจนถึงบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อความปลอดภัยของทุกคนและเพื่อให้การบินโดรนเป็นไปอย่างราบรื่นและถูกต้องตามกฎหมาย